

Kronika wydarzeń Bieszczadzkiego Parku Narodowego –2013–

20-24.02.2013

Bieszczadzki Park Narodowy był organizatorem XXXI Ogólnopolskiego Bieszczadzkiego Rajdu Narciarskiego. Uczestnicy mieli do wyboru cztery trasy: trzy ski-tourowe i jedną wędrowną (narty śladowe). Dużą popularnością cieszyła się dwudniowa trasa „ukraińska”, która pierwszego dnia zmierzała do źródeł Dniestru, a drugiego na najwyższy szczyt Bieszczadów – Pikuj. Pozostałe trasy ski-tourowe prowadziły m.in. przez: Dział, Małą Rawkę, Wielką Rawkę, Okrąglik, Płaszę, Tarnicę, Szeroki Wierch, Połoninę Caryńską, czy też Połoninę Wetlińską. Dla narciarzy na nartach śladowych organizatorzy wyznaczyli odcinek: Widelki-Muczne oraz doliną Wołosatki. Łącznie w imprezie wzięło udział ponad 80 osób z całego kraju.

Celem rajdu było propagowanie zimowego wypoczynku połączonego z poznawaniem przyrody Karpat Wschodnich oraz popularyzacja mało znanych form aktywnego wypoczynku, tj. narciarstwa ski-tourowego i śladowego. Uroczyste zakończenie rajdu miało miejsce w „Hotelu Górskim” w Ustrzykach Górnych. Każdy z uczestników otrzymał dyplom uczestnictwa oraz pamiątki, które wręczył zastępca komendanta Straży Parku – Maksymilian Brojek. Relację ze zdarzeń na trasach przedstawili poszczególni kierownicy tras, którymi byli: Paweł Sikora, Andrzej Czech, Leszek Prokop, Wojciech Wesółkin, Stanisław Sieradzki, Wojciech Rząsa, Jerzy Tomala, Jacek Kranz i Zbigniew Maj. „Hotel Górski” tego wieczoru dosłownie pękał w szwach, a atmosferę dodatkowo podgrzewała kapela „Barnaba” z Olszanicy. Wieczór minął przy wspólnym biesiadowaniu w iście rodzinnej atmosferze.

1.03.2013

W Krakowie odbyło się posiedzenie Rady Naukowej Bieszczadzkiego Parku Narodowego. Głównymi tematami obrad były przygotowania do obchodów 40-lecia BdPN oraz sprawa eliminacji stada żubrów w dolinie górnego Sanu i perspektywa bytowania 3 żubrów w zagrodzie BdPN w Bukowcu.

Zgodnie z informacją dyr. T. Winnickiego główne obchody jubileuszu BdPN zostały powiązane z XXII Międzynarodową Konferencją Rezerwa-

tu Biosfery pod hasłem „40 lat ochrony Bieszczadzkiego Parku Narodowego na tle historii badań i ochrony różnorodności biologicznej Karpat Wschodnich”.

Gorącą dyskusję wśród zgromadzonych wzbudził problem żubrów i eliminacji stada w Nadleśnictwie Stuposiany. Zdaniem dyrektora RDLP w Krośnie Edwarda Balwierczaka, który złożył relację z dotychczasowych działań zmierzających do likwidacji ogniska choroby, tylko fizyczna likwidacja stada może zapobiec dalszemu rozprzestrzenianiu się choroby. Dyr. T. Winnicki - przypomniał badania prowadzone przez kilka lat w Bieszczadach przez prof. Jerzego Kitę i Mirosława Weltza, które potwierdziły obecność różnych szczepów prątków gruźlicy u dzików, wilków, borsuków i jeleni. Świadczy to o tym, że gruźlica w środowisku jest obecna i wyeliminowanie zarażonego stada żubrów nie rozwiąże do końca problemu.

Co do trzech żubrów bytujących w zagrodzie w Bukowcu, podjęto uchwałę, że o ich losie zadecydują wyniki badań, które pozwolą na określenie ich kondycji zdrowotnej.

21.03.2013

W Ośrodku Naukowo-Dydaktycznym Bieszczadzkiego Parku Narodowego w Ustrzykach Dolnych przedstawiciele Parku spotkali się z przewodnikami turystycznymi. Tematem spotkania były osobliwości fauny Bieszczadów – charakterystyka, monitoring i ochrona. W trakcie dyskusji przewodnicy zwracali uwagę na pozytywne zmiany w infrastrukturze turystycznej BdPN na parkingach i szlakach, w tym budowę schronów oraz toalet. Wnioskowali również o częstsze spotkania z pracownikami Parku, które podnosiłyby ich kwalifikacje.

Uczestnicy otrzymali okolicznościowy kalendarz Bieszczadzkiego Parku Narodowego oraz inne wydawnictwa BdPN. Udział w spotkaniu zapewnił przewodnikom przedłużenie licencji BdPN.

28.02.2013

W 2 programie TVP można było obejrzeć film przyrodniczy „Bieszczadzki Park Narodowy”. Emisja filmu odbyła się w ramach cyklu „Świat bez tajemnic”. Już po raz drugi w telewizji publicznej można było obejrzeć ten film. Jego premiera odbyła się w grudniu 2012 roku. Autorem filmu jest Marcin Krzyżański, a powstał on na zlecenie BdPN i był dofinansowany przez Unię Europejską ze środków EFRR.

7.03.2013

W Ośrodku Naukowo-Dydaktycznym BdPN nastąpiła inauguracja kolejnej edycji programu „Zachowamy piękno i walory przyrodnicze Bieszczadów”. W spotkaniu wzięli udział pracownicy działu edukacyjnego oraz nauczyciele-opiekunowie grup, które zadeklarowały chęć udziału w programie. W trakcie spotkania omówiono zasady przeprowadzenia zajęć kameralnych i terenowych oraz ustalono wstępnie harmonogram zajęć. Obejrzano również diaporamę pt. Natura 2000 autorstwa Grzegorza Leśniewskiego.

29.03.2013

Mimo bardzo trudnych warunków terenowych i pogodowych, kolejny już raz krzyż papieski na Tarnicy stał się celem pielgrzymki tysięcy mieszkańców Podkarpacia. W Wielki Piątek pątnicy, grupami po kilkadziesiąt osób, w towarzystwie duchownych i pod opieką pracowników BdPN oraz GOPR, podążali ku najwyższemu w polskich Bieszczadach szczytowi. Najwięcej osób wybrało się na Tarnicę z Wołosatego. Byli też tacy, którzy wędrowali z Mucznego przez Bukowe Berdo oraz przez Przełęcz Bukowską i Halicz. Ten sposób przeżycia Wielkiego Piątku jest w Bieszczadach coraz bardziej popularny. Oprócz Tarnicy od kilku lat miejscem pielgrzymki jest również szczyt Smereka, na którym stoi krzyż upamiętniający sześćsetną rocznicę powstania diecezji przemyskiej, ustawiony tam w 1977 roku.

27.04.2013

W sali audiowizualnej Ośrodka Naukowo-Dydaktycznego BdPN w Ustrzykach Dolnych miało miejsce otwarcie wystawy prac plastycznych dzieci uczestniczących w programie edukacyjnym „Kolorowe rozmowy z mieszkańcami naszej Ziemi”. Słodki wernisaż zgromadził wielu małych artystów wraz z rodzinami.

Każdego roku najmłodsi odwiedzają Muzeum Przyrodnicze Bieszczadzkiego Parku Narodowego, gdzie bliżej zapoznają się z bieszczadzką przyrodą. Dzieci, zwiedzając ekspozycję muzealną „Fauna i flora Bieszczadów”, zgłębiają tajniki z życia rzadkich i chronionych gatunków zwierząt, dowiadują się m.in. dlaczego salamandra jest płamista, po co jeleniowi poroże i kiedy rodzą się małe niedźwiadki. Spotkanie z przyrodą wzbogacają gry i zabawy dydaktyczne, podczas których dzieci odgadują

m.in. do kogo należy ruda kita, dlaczego dzik ma szczecinę i które zwierzę ma „lustro”. Poznany świat zwierząt dzieci przenoszą następnie na kartki papieru, tworząc kolorowe rysunki.

Tegoroczna, osiemnasta już edycja programu, jak zwykle cieszyła się dużym zainteresowaniem wśród lokalnych przedszkoli i szkół podstawowych. Wzięło w niej udział ok. 300 dzieci z przedszkoli i szkół podstawowych w Ustrzykach Dolnych, Zagórz, Równi, Czarnej, Lutowiskach, Ustjanowej i Olszanicy. Z okazji obchodów Światowego Dnia Ziemi nastąpiło uroczyste otwarcie wystawy prac plastycznych. Wszyscy mali artyści otrzymali w nagrodę dyplomy oraz wydawnictwa Parku, w tym kolorową książeczkę stworzoną właśnie z myślą o najmłodszych, pt. „Kolorowe rozmowy z mieszkańcami naszej Ziemi”.

7.05.2013

Na cmentarzu w Lutowiskach pożegnano Krzysztofa Krystę, wieloletniego pracownika Bieszczadzkiego Parku Narodowego, komendanta Straży Parku. Krzysztof Krysta związał się z Bieszczadami w 1980 roku, kiedy to jako absolwent wydziału leśnego SGGW w Warszawie zaczął pracować na stanowisku stażysty, a następnie adiunkta w Nadleśnictwie Wetlina. Przez kolejnych dziesięć lat był pracownikiem Nadleśnictwa Stuposiany, by w 1991 roku przejść do pracy w Bieszczadzkim Parku Narodowym, w którym od 1994 roku do śmierci pełnił funkcję Komendanta Straży Parku.

1.07.2013

W Ustrzykach Górnych, na terenie Bieszczadzkiego Parku Narodowego, rozpoczął się pierwszy w Polsce etap „Karpackiego Redyku 2013”. W ciągu ośmiu dni pasterze ze stadem 300 owiec przeszli 140 km od Ustrzyk Górnych do Komańczy, opuszczając 8 lipca Bieszczady.

Redyk rozpoczął się od uroczystej mszy w kościele pw. Św. Anny w Ustrzykach Górnych, w której uczestniczyli pasterze oraz licznie pracownicy BdPN. Następnie pasterze, organizatorzy redyku i turyści wzięli udział w poświęceniu stada, które dwa dni wcześniej przybyło z Rumunii i oczekiwało przy drodze z Wołosatego.

Przy karpackich nutach wyczarowywanych na oryginalnych instrumentach, m. in. na trembicie - w wykonaniu Mateusza Sowcy „Józefa”, stado pod opieką pasterzy z Rumunii, Ukrainy i Polski ruszyło w trasę, by pod wieczór dotrzeć na kemping w Górnej Wetlinie. Kolejne bieszczadzkie etapy redyku to Strzebowiska, Cisna i Nowy Łupków.

„Karpacki Redyk 2013” rozpoczął się w Rumunii w Braszowie i dotarł do granicy rumuńsko-ukraińskiej w Satu Mare. Niestety, stamtąd, ze względów sanitarnych, nie udało się stada przeprowadzić na Ukrainę. W ukraińskiej części redyku wzięło udział inne stado, sformowane na Ukrainie. Redyk odwiedził po drodze huculskie miejscowości, m. in. Werhowynę i Rachów, gdzie tradycja pasterska jest w dalszym ciągu bardzo żywa.

Po bieszczadzkim odcinku redyku owce razem z pasterzami powędrowały w Beskid Niski, a następnie udały się na teren województwa małopolskiego i śląskiego. W końcowym etapie „zahaczyły” o Słowację. Zakończenie redyku nastąpiło w połowie września w czeskiej Ostrawie.

Głównym organizatorem była Fundacja „Pasterstwo Transhumancyjne”. Zasadnicze cele redyku to promocja kultury i tradycji karpackich, promocja produktów regionalnych, zainicjowanie szerszej współpracy pomiędzy samorządami, zwrócenie uwagi na wartości przyrodnicze, ekologiczne i kulturowe Karpat, integracja społeczności pasterskich w górach, wytyczenie szlaku turystyki kulturowej, promowanie walorów zdrowotnych, turystycznych i geograficznych.

1-2.07.2013

Bieszczadzki Park Narodowy zorganizował warsztaty dla nauczycieli przyrody, biologii i geografii ze szkół z województwa podkarpackiego. Głównym tematem zajęć była kultura i życie dawnych mieszkańców – ślady zapisane w roślinności i krajobrazie Bieszczadzkiego Parku Narodowego, a ich celem było przybliżenie uczestnikom wiedzy o zasobach i walorach przyrodniczych Bieszczadzkiego Parku Narodowego, sposobach ich ochrony ze wskazaniem na walory historyczne i kulturowe oraz wymiana doświadczeń w zakresie realizacji programów ekologicznych. Inspiracją zajęć był udział w inauguracji „Karpackiego Redyku”, którego polska część rozpoczęła się 1 lipca w Wołosatem.

Warsztaty dla nauczycieli organizowane są co roku, w ramach doskonalenia kadr związanych z edukacją ekologiczną i ochroną przyrody, w porozumieniu z Podkarpackim Centrum Edukacji Nauczycieli w Rzeszowie, oddział w Krośnie. Uczestnicy warsztatów otrzymali bezpłatne wydawnictwa Parku, materiały szkoleniowe wydane metodą małej poligrafii oraz zaświadczenia o ukończeniu warsztatów, wystawione przez Bieszczadzki Park Narodowy i Podkarpackie Centrum Edukacji Nauczycieli Oddział w Krośnie.

W roku 2013 warsztaty stanowiły pierwszy etap akcji edukacyjno-informacyjnej w ramach obchodów jubileuszu 40-lecia Bieszczadzkiego Parku Narodowego pn. „40 lat ochrony przyrody w Bieszczadzkim Parku Narodowym”, dofinansowanej ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Rzeszowie.

06.07.2013

Tradycyjnie już, w pierwszy weekend lipca, w Lutowiskach odbyły się XII Powojenne Targi Końskie. Impreza ta nawiązuje do przedwojennej tradycji organizowania jarmarków w Lutowiskach. Podczas targów można było wziąć udział w aukcji koni, podziwiać jazdę w stylu west, skoki jeździeckie oraz przejazdy na ścieżce huculskiej. Dodatkowymi atrakcjami było jadło regionalne, targi produktów lokalnych, występy zespołów. Stoisko promocyjne Bieszczadzkiego Parku Narodowego odwiedziło ponad 700 osób.

16-17. 07.2013

Bieszczadzki Park Narodowy i Park Narodowy Połoniny ze Słowacji zorganizowali pierwsze wspólne szkolenie dla pracowników dwóch sąsiadujących ze sobą przygranicznych parków. Pierwszego dnia szkolenia uczestnicy wyruszyli nowo tworzoną ścieżką transgraniczną: „Wielka Rawka – Kremenaros – Nowa Sedlica”, na której dr Stanisław Kucharczyk prowadził zajęcia na temat lasów i ich ochrony. Omówione zostały szczegółowo zagadnienia dotyczące stopnia naturalności lasów i problemów ich ochrony. W trakcie zajęć omówiono także zasady udostępniania parków do celów turystycznych i edukacji ekologicznej, za pomocą ścieżek edukacyjnych. Wstępnie wytyczono przystanki na tworzonej ścieżce przyrodniczej, wskazujące najbardziej interesujące pod względem przyrodniczym miejsca.

Szkolenie, w którym uczestniczyło ok. 25 osób, było współfinansowane przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz budżetu państwa za pośrednictwem Euroregionu Karpackiego w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Rzeczpospolita Polska – Republika Słowacka 2007–2013.

Lipiec-sierpień 2013

Podobnie jak w latach ubiegłych, w piątkowe popołudnia podczas wakacji, wszyscy zainteresowani mogli uczestniczyć w prelekcjach z cyklu

„Wakacyjne spotkania z przyrodą” organizowanych przez Bieszczadzki Park Narodowy w Muzeum Przyrodniczym w Ustrzykach Dolnych. Zaproszeni goście z pasją opowiadali o przyrodzie i kulturze Karpat, a w szczególności Bieszczadów. Spotkania były ilustrowane pięknymi zdjęciami, nastrojowymi diaporamami i filmami. Każdy, komu tematyka gór jest bliska, mógł dowiedzieć się wielu interesujących rzeczy i zachwycić pięknem bieszczadzkiej przyrody. Z tej możliwości skorzystało ponad 300 osób.

5.07. – Józef Michałek – koordynator projektu „Redyk Karpacki – Transhumance 2013” przybliżył historię i współczesność kulturowego wypasu owiec w Karpatach.

12.07. – Dzięki makrofotografii Mariana Szewczyka – botanika i fotografa – uczestnicy spotkania mieli możliwość m. in. zajrzenia do wnętrza kwiatów.

19.07. – Robert Rozwałka – pracownik naukowy UMCS w Lublinie przełamywał stereotypy dotyczące pajaków. Okazuje się, że nie są one aż tak brzydkie, straszne i jadowite. Mogą być piękne, kolorowe i fascynujące. Mają ciekawe zachowania łowieckie i godowe oraz są bardzo troskliwymi rodzicami.

26.07. – ponad 100 osób uczestniczyło w prelekcji Bartosza Pirgi – pracownika naukowego Bieszczadzkiego Parku Narodowego. Opowiadał on o dużych ssakach drapieżnych i kopytnych. Zaprezentował dane, będące efektem kilkuletnich badań terenowych, które zilustrował zdjęciami i filmami z „ukrytej kamery”.

2.08. – Paweł Marczakowski z Roztoczańskiego Parku Narodowego ma dwie wielkie pasje – fotografię przyrodniczą i ptaki. Efektem tego są piękne fotografie przyrody Roztocza. Osoby, które przybyły na prelekcję mogły też podziwiać wystawę fotograficzną „30 lat hodowli konika polskiego w Roztoczańskim Parku Narodowym”.

9.08. – Płazy i gady były bohaterami prelekcji Marka Hollego – zoologa z Bieszczadzkiego Parku Narodowego. Zaprezentował on bieszczadzkie gatunki wilgotnych i delikatnych płazów oraz suchych i pokrytych łuskami gadów. Uczestnicy spotkania mieli okazję dowiedzieć się jak je odróżniać i jak zachować się w przypadku np. spotkania ze żmiją zygzakowatą.

16.08. – Ptaki – to pasja, którą podzielił się Cezary Ćwikowski – ornitolog i fotograf z Bieszczadzkiego Parku Narodowego. Autor podczas

prelekcji przedstawił przegląd awifauny Bieszczadów oraz zaprezentował fotografie najrzadszych i najcenniejszych ptaków. C. Ćwikowski nie tylko prowadzi badania, obserwuje ptaki i fotografuje ale także pomaga im wracać do zdrowia. Wiele jego podopiecznych powróciło na łono przyrody.

23.08. – Maciej Szajowski jest miłośnikiem Karpat, przewodnikiem beskidzkim i pracownikiem Pienińskiego PN. Głównym tematem jego fotograficznych inspiracji są góry, architektura i ludzie. Już w poprzednich latach zachwyciły nas jego impresje karpackie i wędrówki po Karpatach ukraińskich. W tym roku opowiadał o tradycyjnym gospodarowaniu w górach i o ludziach, którzy te tradycje kultywują.

30.08. – Adam Szary pracuje jako adiunkt w pracowni naukowej Bieszczadzkiego Parku Narodowego. Zawodowo zajmuje się botaniką, fitosocjologią i ochroną przyrody. W chwilach wolnych filozofią i duchowym dziedzictwem naszej kultury. Jego wykład miał więc charakter etnobotaniczny. Przedstawił związki człowieka ze światem dzikich roślin, od czasów prasłowiańskich, poprzez zwyczaje Bojków, po współczesne odniesienia religijne.

10.08.2013

W Lutowiskach został zorganizowany VII DZIEŃ ŻUBRA poświęcony m.in. ochronie i zwiększaniu liczebności żubrów występujących na terenie Bieszczadów. Miejsce uroczystości nie zostało wybrane przypadkiem, bowiem na terenie gminy Lutowiska i sąsiednich gmin żyje kilkanaście wolno żyjących stad żubrów w Polsce. W spotkaniu uczestniczył wicemarszałek Województwa Podkarpackiego Lucjan Kuźniar.

W dniu żubra udział wzięło wielu znakomitych gości – znawców i pasjonatów tych zwierząt. Uczestnicy spotkania mogli wysłuchać krótkich wykładów na temat różnych aspektów dotyczących żubrów. Wicemarszałek Województwa Podkarpackiego Lucjan Kuźniar wyraził przekonanie, że spotkanie będzie kolejnym krokiem do bardziej owocnej współpracy pomiędzy podmiotami i ośrodkami zajmującymi się szeroko pojętym działaniem na rzecz rozwoju Bieszczadów, których żubr jest niekwestionowanym królem.

Przedsięwzięcie wpisane było w cykl wydarzeń związanych z Karpackim Rokiem Żubra, upamiętniających półwiecze powrotu żubrów w Bieszczady.

Bieszczadzki Park Narodowy zaznaczył swoją obecność na imprezie poprzez przygotowanie stoiska, na którym prezentowano i rozdawano materiały edukacyjne Parku. Stoisko cieszyło się sporym zainteresowaniem – odwiedziło go ok. 850 osób.

21.08.2013

W Ośrodku Informacji i Edukacji Turystycznej Bieszczadzkiego Parku Narodowego w Lutowiskach otwarto wystawę „Kapliczki, krzyże i figury przydrożne województwa łódzkiego w fotografii Piotra Wypycha.”

Piotr Wypych to bardzo bogata osobowość. Pod koniec lat 80. pracując w terenie, zaczął interesować się przydrożnymi krzyżami i kapliczkami. Z biegiem czasu dostrzegł odrębność pewnych ich grup, które odznaczały się podobną budową, wspólnym warsztatem twórczym i zasięgiem występowania. Jeszcze później zaczął interesować się ich historią, funkcją obrzędową, jak i genezą powstawania tych obiektów.

Efektem tych dwudziestoletnich zainteresowań, które przerodziły się w regularne badania naukowe, jest wspaniała kolekcja kilkunastu tysięcy barwnych fotografii, dokumentujących krzyże, kapliczki i figury przydrożne pogranicza trzech historycznych krain: Wielkopolski, Małopolski i Mazowsza. Wystawę można było oglądać do połowy września.

2.09.2013

Przez cały wrzesień w Ośrodku Informacji i Edukacji Turystycznej w Lutowiskach można było oglądać wystawę fotograficzną „Polskie Parki Narodowe”, przygotowaną przez Ministerstwo Środowiska. Ekspozycja miała plenerowy charakter i składała się na nią wielkoformatowe fotografie prezentujące najciekawsze i najcenniejsze walory przyrodnicze i kulturowe polskich parków narodowych.

25-29.09.2013

Już po raz 22. Bieszczadzki Park Narodowy zorganizował Międzynarodową Konferencję Rezerwatu Biosfery „Karpaty Wschodnie”. W tym roku miała ona szczególnie charakter, ponieważ zbiegła się z 40 rocznicą funkcjonowania Parku. W pięciodniowej konferencji wzięło udział ponad 120 przedstawicieli nauki i instytucji zajmujących się ochroną przyrody z Polski, Słowacji i Ukrainy, w tym m.in. główny konserwator przyrody Janusz Zaleski i dyrektor słowackiego Parku „Połoniny” Mirosław Bural.

Licznie reprezentowana była strona ukraińska, skąd przybyło kilkunastu naukowców z Ukraińskiej Akademii Nauk oraz parków narodowych.

Na pierwsze dwa dni konferencji złożyły się przekrojowe referaty, podsumowujące dorobek naukowy i edukacyjny Bieszczadzkiego Parku Narodowego. O historii polskich badań geobotanicznych w Karpatach Wschodnich i znaczeniu Bieszczadzkiego Parku Narodowego dla ochrony różnorodności szaty roślinnej mówili prof. Bogdan Zemanek z UJ w Krakowie oraz zastępca dyrektora BdPN dr Tomasz Winnicki.

Historia badań zoologicznych i znaczenie Bieszczadzkiego Parku Narodowego dla ochrony różnorodności zwierząt kręgowych były tematem referatu prof. Zbigniewa Głowacińskiego z PAN w Krakowie. O rozwoju obszarów chronionych w ukraińskiej części Karpat Wschodnich mówiła doc. dr Oksana Maryskevych z Instytutu Ekologii Karpat Ukraińskiej Akademii Nauk. Pół wieku badań mykologicznych w Bieszczadzkim Parku Narodowym i okolicach podsumował dr Andrzej Szczepkowski. W sumie podczas dwudniowej sesji ogłoszono dwadzieścia referatów.

Pierwszego dnia odbył się również w Ustrzyckim Domu Kultury koncert jubileuszowy, na który złożył się półtoragodzinny występ zespołu DesOrient, grającego muzykę etniczną mocno osadzoną w klasycznym brzmieniu. Jego członkowie od lat współpracują z Michałem Lorencem, twórcą muzyki do wielu polskich filmów, który również obecny był na koncercie.

W trakcie uroczystości wręczono Medale „Bieszczadzkiego Niedźwiedzia”. BdPN od lat przyznaje te wyróżnienia osobom najbardziej zasłużonym w ochronie przyrody. Do grona kilkunastu laureatów z poprzednich lat w tym roku dołączyli: dr hab. Krzysztof Kukuła z Uniwersytetu Rzeszowskiego, wieloletni dyrektor Instytutu Ochrony Przyrody PAN prof. dr hab. Zygmunt Denisiuk, prof. Jerzy Piórecki - wieloletni dyrektor Arboretum w Bolestraszcach oraz dyrektor PN Połoniny Mirosław Bural.

W ramach spotkania odbył się również pokaz diaporam przyrodniczych pt.: „Bieszczadzki Park Narodowy” oraz „Natura 2000 w Polsce”, autorstwa Grzegorza Leśniewskiego. W spotkaniu uczestniczyło ok. 150 osób. Podczas przerwy zostały zaprezentowane materiały edukacyjne dotyczące Europejskiej sieci ekologicznej Natura 2000 – w Polsce: mapy, wydawnictwa książkowe, plansze pt. Natura 2000 w Karpatach.

Kolejnego dnia odbyła się sesja terenowa w Bieszczadzkim Parku Narodowym. Tematem sesji było racjonalne udostępnianie zasobów przyrodniczych Parku położonego na obszarach sieci Natura 2000 do turystyki i

edukacji. Uczestnikom pokazano w terenie zmodernizowany system udostępniania BdPN do zwiedzania i turystyki edukacyjnej wraz z dotychczasową i planowaną infrastrukturą terenową. Około 50 uczestników uczestniczyło w objazdowej sesji po Parku na trasie: Ustrzyki Dolne – Bukowiec – Berehy Górne – Wołosate – Ustrzyki Górne – Ustrzyki Dolne. Część uczestników udała się również na Połoninę Caryńską oraz na Rozsypaniec.

Zwieńczeniem konferencji było otwarcie międzynarodowej ścieżki edukacyjnej z Wielkiej Rawki poprzez Kremenaros do Nowej Sedlicy na pograniczu polsko-słowackim. Najwytrwalsi uczestnicy konferencji jako pierwsi odbyli 10-godzinną wycieczkę tą ścieżką. Ścieżka powstała w ramach projektu „Międzynarodowy Rezerwat Biosfery „Karpaty Wschodnie” – nasze wspólne dziedzictwo” realizowanego w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Rzeczpospolita Polska – Republika Słowacka 2007–2013.

4-5.10.2013

Pierwszy weekend października to tradycyjny już termin Akcji Czyste Góry, organizowanej od 37 lat przez Bieszczadzki Oddział PTTK w Ustrzykach Dolnych, przy współudziale Bieszczadzkiego Parku Narodowego. W tym roku w sprzątaniu szlaków na terenie BdPN uczestniczyli uczniowie Zespołu Szkół Publicznych nr 2 w Ustrzykach Dolnych i Szkoły Podstawowej w Polanie.

W pierwszym dniu imprezy jej uczestnicy wyruszyli w kierunku Pasma Granicznego, sprzątając szlak na Małą i Wielką Rawkę oraz Kremenaros. W sobotę trzy grupy z różnych stron udały się na Połoninę Caryńską.

Z roku na rok uczestnicy akcji mają coraz mniej pracy, ze względu na niewielką ilość śmieci jaką znajdują na szlakach. Faktem jest, że coraz częściej przewodnicy turystyczni prowadzący wycieczki, zwłaszcza z młodzieżą, mają przy sobie worki i rękawice, które rozdają uczestnikom wycieczek, a ci przy okazji wędrowki po Bieszczadach zbierają śmieci.

W trakcie podsumowania pierwszego dnia rajdu przy ognisku rozegrano tradycyjny konkurs wiedzy turystyczno-krajoznawczej. Wszyscy uczestnicy otrzymali pamiątkowe plakietki. Bieszczadzki Park Narodowy zapewnił drewno na ognisko oraz odbiór śmieci.

16.10.2013

W Ośrodku Naukowo-Dydaktycznym Bieszczadzkiego Parku Narodowego w Ustrzykach Dolnych otwarto wystawę fotograficzną. Na wystawę p.h. „Międzynarodowy Rezerwat Biosfery „Karpaty Wschodnie” – nasze wspólne dziedzictwo” składa się kilkadziesiąt starannie wybranych fotografii, pokazujących piękno karpackiej przyrody oraz sceny z życia tutejszych mieszkańców. Wystawa prezentuje najcenniejsze walory przyrodnicze i kulturowe rezerwatu. Znajdziemy tu fotografie wybranych roślin i zbiorowisk roślinnych, zwierząt, krajobrazów o różnych porach roku oraz zabytków kultury materialnej. Przetrwanie tego unikatowego świata, gdzie przyroda przeplata się z historią, w dużej mierze zależy od świadomości ekologicznej lokalnych społeczności, jak i odwiedzających te góry turystów.

Symbolicznego przecięcia wstęgi dokonały Iveta Buralova z Parku Narodowego „Połoniny” i Grażyna Holly z Bieszczadzkiego Parku Narodowego. Na zakończenie wernisażu uczestnicy obejrżeli diaporamę przyrodniczą „Bieszczadzki Park Narodowy”, której autorem jest fotograf przyrody Grzegorz Leśniewski.

Wystawę można było zwiedzać w Ośrodku Naukowo-Dydaktycznym BDPN w Ustrzykach Dolnych do połowy listopada. Następnie została ona przekazana do Parku Narodowego „Połoniny”. Wystawa oraz druk folderu do wystawy zostały zrealizowane w ramach mikroprojektu „Międzynarodowy Rezerwat Biosfery „Karpaty Wschodnie” – nasze wspólne dziedzictwo” i były współfinansowane przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz budżetu państwa za pośrednictwem Euroregionu Karpackiego w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Rzeczpospolita Polska – Republika Słowacka 2007-2013.

16-18.10.2013

Bieszczadzki Park Narodowy i Park Narodowy „Połoniny” zorganizowały warsztaty dla polskich i słowackich nauczycieli. Wspólne zajęcia odbyły się na terenie obydwu parków narodowych, wchodzących w skład Międzynarodowego Rezerwatu Biosfery „Karpaty Wschodnie”. Miały one na celu przybliżenie uczestnikom wiedzy o zasobach i walorach przyrodniczych MRB „Karpaty Wschodnie”, sposobach ich ochrony ze wskazaniem na walory historyczne i kulturowe oraz wymianę doświadczeń w realizacji programów ekologicznych i nawiązanie wzajemnej współpracy.

Warsztaty rozpoczęły się w Ośrodku N-D BdPN w Ustrzykach Dolnych otwarciem wystawy fotograficznej „Międzynarodowy Rezerwat Biosfery „Karpaty Wschodnie” - nasze wspólne dziedzictwo”. Następnie dzielono się własnym doświadczeniem w edukacji szkolnej podczas wieczornych seminariów oraz dyskutowano nad wyborem przystanków ścieżki transgranicznej „Wetlina-Rabia Skała-Runina” podczas zajęć terenowych. Do ścieżki transgranicznej, prowadzącej z Wetliny po stronie polskiej do Runiny po stronie słowackiej, został opracowany folder w wersjach językowych słowackiej, angielskiej i polskiej.

W programie warsztatów znalazły się również zagadnienia dotyczące różnorodności mykologicznej Bieszczadzkiego Parku Narodowego, ponieważ jesień jest najlepszym czasem do obserwacji grzybów w przyrodzie. Aktywne zajęcia terenowe prowadził pracownik Pienińskiego PN – Piotr Chachuła. Oprócz zagadnień przyrodniczych nauczyciele poznali najcenniejsze zabytki kulturowe Parku Narodowego „Połoniny”, w tym m.in. cerkiew w miejscowości Ulickie Krive, gdzie znajdują się bardzo cenne ikony z XVI w.

Trzydniowe warsztaty zakończyły się w siedzibie Parku Narodowego „Połoniny” na Słowacji i pokazały, że wspólne zainteresowania i pasje łączą, mimo granic i różnic językowych.

Warsztaty były współfinansowane przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz budżetu państwa za pośrednictwem Euroregionu Karpackiego w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Rzeczpospolita Polska – Republika Słowacka 2007-2013.

18.10.2013

W Krakowie obradowała Rada Naukowa Bieszczadzkiego Parku Narodowego. Głównym tematem spotkania była prezentacja i zaopiniowanie zadań ochronnych Bieszczadzkiego Parku Narodowego na 2014 rok. Członkowie Rady Parku otrzymali wcześniej projekt zadań drogą mailową. W trakcie prezentacji wnieśli szereg szczegółowych poprawek do rocznych zadań ochronnych, które na bieżąco wprowadzano do treści załączników. W trakcie prezentacji zadań ochronnych Rada Parku przedyskutowała również szereg dodatkowych kwestii związanych z planowanymi działaniami Parku. Po prezentacji Rada Naukowa, w głosowaniu jawnym, przyjęła jednomyślnie projekt rocznych zadań ochronnych dla BdPN na rok 2014.

21.10.2013

W Ośrodku Informacji i Edukacji Turystycznej Bieszczadzkiego Parku Narodowego w Lutowiskach otwarto wystawę fotograficzną „30 lat hodowli konika polskiego w Roztoczańskim Parku Narodowym”.

Rezerwatowej hodowli konika polskiego w Roztoczańskim Parku Narodowym – prowadzonej od 1982 r. – nadano nazwę „Ostoja”. Koniki przebywają tu na wyznaczonym terenie, gdzie same, bez ingerencji człowieka, zdobywają pokarm i wychowują młode; tylko w okresie zimowym są dokarmiane sianem. Celem tej hodowli jest utrzymanie populacji konika polskiego, dobrze przygotowanej do bytowania w warunkach naturalnych. Obecnie „Ostoja” ma 180 ha, przebywa w niej siedem klaczy, jeden ogier oraz źrebięta. Każdego roku rodzi się tutaj 6-7 źrebiąt.

Autorem zdjęć jest Paweł Marczakowski, pracownik Roztoczańskiego Parku Narodowego. Wystawę można było oglądać do końca roku.

24-25.10.2013

Odbyło się drugie w tym roku szkolenie dla pracowników Bieszczadzkiego Parku Narodowego i Parku Narodowego „Połoniny”. Szkolenie dotyczyło zagadnień przyrodniczych i kulturowych, a w szczególności różnorodności mykologicznej, ochrony lasów i historii Bieszczadów. Dlatego w programie zaplanowano zwiedzanie Muzeum Budownictwa Ludowego w Sanoku (skansen) oraz zajęcia terenowe na ścieżce historyczno-przyrodniczej „W dolinie górnego Sanu”. Podczas zajęć terenowych uczestnicy zapoznali się z historią zasiedlania doliny Sanu i wpływu na przyrodę. Dyskutowano nad sposobami udostępniania miejsc kulturowych do zwiedzania i edukacji oraz zagospodarowania turystycznego ścieżki. Uczestnicy odwiedzili cerkwisko w Siankach, gdzie w ramach mikroprojektu wykonywana jest konserwacja i zabezpieczane są mury kaplicy grobowej Stroińskich oraz ruiny dworu Stroińskich, gdzie została odsłonięta podmurówka i zabezpieczono dwie studnie. O historii tych miejsc i dawnym wyglądzie obiektów można dowiedzieć się z tablic informacyjnych, które umieszczone są na ścieżce.

Szkolenie stanowiło jedno z działań projektu dofinansowanego przez przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz budżetu państwa za pośrednictwem Euroregionu Karpackiego w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Rzeczpospolita Polska–Republika Słowacka 2007–2013.

26.10.2013

Bieszczadzki Park Narodowy zorganizował spotkanie, w formie warsztatów terenowych, dla osób związanych z turystyką na terenach chronionych, w tym BdPN. Tematami wiodącymi były rola rezerwatów ścisłych w ochronie dużych ssaków oraz rola rezerwatów ścisłych w ochronie grzybów. W spotkaniu uczestniczyli przedstawiciele oddziałów PTTK i kół przewodnickich (Rzeszów, Tarnobrzeg, Krosno, Sanok, Przemyśl, Ustrzyki Dolne), stowarzyszeń i innych instytucji z terenu województwa podkarpackiego.

Warsztaty terenowe odbyły się na powierzchniach badawczych w obwodzie ochronnym Suche Rzeki. Uczestnicy warsztatów zapoznali się z metodami badań dużej fauny puszczańskiej. Rozpoznawali tropy, odchody (po wyglądzie i zapachu), ślady żerowania i miejsca odpoczynku wilków, niedźwiedzi, żubrów, jeleni i saren. Zajęcia te poprowadził pracownik BdPN dr Bartosz Pirga. Uczestnicy uczyli się również, pod czujnym okiem Piotra Chachuły – pracownika Pienińskiego PN – rozpoznawać w terenie gatunki grzybów. Poznawali ich bogactwo, warunki siedliskowe, powiązania z gatunkami drzew.

W Terenowej Stacji Edukacji Ekologicznej w Suchych Rzekach odbyła się dyskusja na temat udostępniania Parku do zwiedzania i edukacji ekologicznej oraz dokonano podsumowania warsztatów.

12-15.11.2013

W Ośrodku Edukacji i Informacji Turystycznej w Lutowiskach odbyło się spotkanie dotyczące raportu na temat działalności Międzynarodowego Rezerwatu Biosfery „Karpaty Wschodnie”. Dziesięcioosobowy zespół specjalistów ze Słowacji, Ukrainy i Polski pracował nad przygotowaniem raportu do UNESCO. W ostatnim dniu odbyło się spotkanie dyrektorów obszarów wchodzących w skład MRB KW. Powołano również radę koordynacyjną Rezerwatu i podpisano porozumienie o współpracy.

3.12.2013

Od 22 lat Bieszczadzki Park Narodowy organizuje konkurs, będący pokłosiem programu edukacyjnego dla gimnazjalistów „Zachowamy piękno i walory przyrodnicze Bieszczadów”. Od prawie 10 lat bezkonkurencyjni w tym konkursie są uczniowie z Tarnawy Dolnej, którzy wygrywają lub zajmują czołowe miejsca. Nie inaczej było w ostatniej edycji.

W 2013 roku do programu edukacyjnego „Zachowamy piękno i walory przyrodnicze Bieszczadów” zgłosiło się 10 gimnazjów z powiatów bieszczadzkiego, leskiego i sanockiego. Ogółem uczestniczyło w nim 199 gimnazjalistów. Brali oni dwukrotnie udział w zajęciach kameralnych w Ośrodku Naukowo-Dydaktycznym BdPN w Ustrzykach Dolnych oraz w zajęciach praktycznych prowadzonych na ścieżkach dydaktycznych w oparciu o Terenową Stację Edukacji Ekologicznej w Suchych Rzekach.

Zgodnie z tradycją finał konkursu odbył się w Ustrzyckim Domu Kultury. O laury zwycięstwa rywalizowały trzy drużyny z gimnazjów w Tarnawie Dolnej, Lutowiskach i Zagórzu oraz piątka gimnazjalistów, biorąca udział w konkursie indywidualnym. Wszyscy dostali się do finału konkursu w wyniku eliminacji pisemnych, które odbyły się pod koniec listopada w Ośrodku Naukowo-Dydaktycznym BdPN w Ustrzykach Dolnych. Odpowiedzi na pytania, które często wymagały obszernego omówienia problemu czy też interpretacji zjawisk przyrodniczych, wykazały że uczestnicy programu dysponują wiedzą daleko wykraczającą poza ramy programów szkolnych. Jest to efektem pracy dydaktyków BdPN oraz nauczycieli będących opiekunami grup.

Suma punktów uzyskanych podczas rozwiązywania pisemnych testów oraz odpowiedzi ustnych ustaliła kolejność poszczególnych drużyn i uczniów startujących w konkurencji indywidualnej. Kolejny raz najlepszy w tej rywalizacji okazali się gimnazjaliści z Tarnawy Dolnej (Klaudia Tkacz, Mateusz Nabywaniec, Imane Sghir, opiekunka Renata Kaczmarzka), wygrywając konkurs drużynowy przed swoimi kolegami z Zagórza (Mateusz Witowicz, Daniel Kozdraś, Dawid Kita, opiekunka Krystyna Witowicz) i Lutowisk (Maciej Skuza, Barbara Tkacz, Wojciech Pędiak, opiekunki - Małgorzata Tkacz oraz Beata Krukowska). Reprezentanci tych szkół okazali się również najlepsi indywidualnie. Konkurs wygrała Klaudia Tkacz przed Mateuszem Nabywańcem (oboje z Tarnawy). Trzecie miejsce zajęła Ewelina Iwanicka z ZSP nr 1 w Ustrzykach Dolnych. Kolejne lokaty przypadły Mateuszowi Witowiczowi z Zagórza i Imane Sghir z Tarnawy Dolnej.

Oprawą artystyczną finału były występy uczniów z gimnazjum w Zagórzu i Tarnawie Dolnej. W ich wykonaniu posłuchać można było piosenek i wierszy oraz obejrzeć występ zespołu tańca nowoczesnego.

Finałiści otrzymali cenne nagrody rzeczowe. Szkoły, których dru-

żyny uczestniczyły w finale, wzbogaciły się o ekrany do projekcji, a wszyscy finaliści otrzymali wysokiej klasy lornetki. Dodatkowo każdy otrzymał zestaw wydawnictw BdPN, w tym kalendarz BdPN na 2014 r. oraz wydawnictwa albumowe o tematyce przyrodniczej. Fundatorami nagród były Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Rzeszowie, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie oraz Bieszczadzki Park Narodowy.

6.12.2013

W ON-D BdPN w Ustrzykach Dolnych odbył się wernisaż wystawy fotograficznej IV Ogólnopolskiego Konkursu dla Młodych Fotografów Przyrody pt.: „Różnorodność biologiczna i krajobrazowa Bieszczadzkiego Parku Narodowego i otuliny”. Na ekspozycji znalazło się 55 prac z całej Polski, które zostały nagrodzone i wyróżnione oraz zakwalifikowane przez jury, w skład którego wchodził: Grzegorz Leśniewski, przewodniczący oraz członkowie Paweł Marczakowski, Jacek Szarek, Tomasz Winnicki oraz Cezary Ćwikowski. W konkursie wzięło udział 57 osób, a w wernisażu ponad 70 osób.

Wyniki konkursu:

Kategoria wiekowa 13-15 lat: I m. Bartosz Kusiak – Łukowe, II m. Michał Biegaj – Otmuchowa, III m. Weronika Grochowianka – Zagórz. Wyróżnienia: Maciej Zajdel – Iwonicz, Bartosz Kusiak – Łukowe.

Kategoria wiekowa 16-19 lat: I. m Mateusz Piesiak – Wrocław, II m. Tomasz Kierkowicz – Połomia, III m. – Karolina Hołota – Kielce. Wyróżnienia: Tomasz Kierkowicz – Połomia, Filip Wrona – Czaszyn.

Kategoria wiekowa 20-25 lat: I m. Martyna Stapińska – Targowiska, II m. Miłosz Kuna – Sanok, III m. Krzysztof Koczera – Sanok. Wyróżnienia: Mirosław Kaźmierczak – Zahutyń, Andrzej Prajsnar – Jabłonica Polska.

Laureaci konkursu otrzymali cenne nagrody rzeczowe. Między innymi – wydawnictwa albumowe o tematyce przyrodniczej, statywy fotograficzne oraz plecaki, zakup których został sfinansowany dzięki dotacji Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Rzeszowie, który sfinansował również katalog do wystawy.

Konkurs został objęty patronatem honorowym minister edukacji narodowej Krystyny Szumilas oraz podsekretarza stanu w ministerstwie środowiska, głównego konserwatora przyrody Janusza Zaleskiego. Patronat artystyczny sprawował Związek Polskich Fotografów Przyrody.

17.12.2013

W ośrodku Edukacji i Informacji Turystycznej w Lutowiskach około 40 pracowników Bieszczadzkiego Parku Narodowego wzięło udział w spotkaniu opłatkowym z okazji zbliżających się świąt Bożego Narodzenia. Tradycyjne wigilijne dania, barszcz, krokiety, uszka, kapusta z grzybami, i inne przygotowane zostały przez członkinie Koła Gospodyń Wiejskich z Lutowisk.

Wydawnictwa BdPN 201321 tom Roczników Bieszczadzkich

Ukazał się dwudziesty pierwszy tom Roczników Bieszczadzkich – periodyku wydawanego przez BdPN. Roczniki są pokłosiem międzynarodowej konferencji, jaka odbyła się w O-ND BdPN w 2012 roku. W Rocznikach Bieszczadzkich wydrukowano część referatów z konferencji oraz inne opracowania naukowe omawiające wyniki badań prowadzonych na obszarach MRB ”KW”. Artykuły dostępne są w plikach pdf na stronie internetowej Parku. Wydawnictwo dofinansowane zostało przez WFOŚiGW w Rzeszowie.

Kalendarz Przyrodniczy Bieszczadzkiego Parku Narodowego na 2014 r.

Kalendarz poświęcony jest siedliskom i gatunkom naturalnym w BdPN”. Przepiękne kolorowe fotografie przedstawiają cenne walory przyrodnicze i kulturowe Parku. Krótkie informacje zawierają opisy najcenniejszych gatunków naturalnych i siedlisk przyrodniczych z obszaru Bieszczadzkiego Parku Narodowego wchodzącego w skład sieci Natura 2000 w kategorii specjalnych obszarów ochrony siedlisk i obszarów specjalnej ochrony ptaków, jak również informacje o turystyce na terenach chronionych, infrastrukturze turystycznej, miejscach i zjawiskach wartych obejrzenia. Wydawnictwo dofinansowano ze środków NFOŚiGW w Warszawie.

Monografie Bieszczadzkie tom 14 – „Porosty BdPN – stan obecny i przekształcenia w ostatnim półwieczu”.

W latach 1997–2001 Bieszczadzki Park Narodowy wydał 13-tomową serię Monografii Bieszczadzkich. Po dwunastu latach przerwy seria doczekała się kontynuacji. Czternasty tom, autorstwa dra Roberta Kościelniaka z Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, poświęcony został poro-

stom Bieszczadzkiego Parku Narodowego. Prezentuje on rezultaty badań prowadzonych w latach 1999-2012, porównanie historycznych danych o występowaniu porostów z aktualnymi wynikami oraz atlas rozmieszczenia poszczególnych gatunków na terenie Parku.

Katalogi powystawowe

Ukazały się dwa katalogi towarzyszące wystawom fotograficznym organizowanym przez Bieszczadzki Park Narodowy. Pierwszy wydany został w związku z organizacją IV Ogólnopolskiego Konkursu dla Fotografów Przyrody pt.: „Różnorodność biologiczna i krajobrazowa Bieszczadzkiego Parku Narodowego i otuliny”. Zawierał 55 fotografii laureatów konkursu.

Drugi towarzyszył wystawie „Międzynarodowy Rezerwat Biosfery Karpaty Wschodnie – nasze wspólne dziedzictwo”. Zawierał wszystkie zdjęcia z wystawy i został wydany w wersji polsko-słowacko-angielskiej.

Foldery na transgraniczne ścieżki edukacyjne

Ukazały się dwa foldery opisujące transgraniczne ścieżki przyrodnicze na pograniczu polsko-słowackim. Jeden opisuje przebieg ścieżki biegnącej z Wielkiej Rawki przez Kremenaros do Nowej Sedlicy na Słowacji. Drugi opisuje szlak z Wetliny przez Rabią Skalę do Runiny. Foldery zawierają krótkie kilkudzaniowe opisy zjawisk przyrodniczych i historyczno-kulturowych na wyznakowanych w terenie przystankach. Zamieszczono w nim również profile tras oraz fotografie przedstawiające walory krajobrazowe BdPN oraz Parku Narodowego Połoniny. Foldery wydano w wersji trójjęzycznej – polsko-słowacko-angielskiej.

Publikacja ukazała się w ramach Projektu współfinansowanego przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz budżetu państwa za pośrednictwem Euroregionu Karpackiego w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Rzeczpospolita Polska-Republika Słowacka 2007-2013.

Internetowy Biuletynu BdPN

Był podsumowaniem całorocznych działań związanych z obchodami 40-lecia Bieszczadzkiego Parku Narodowego. Akcja edukacyjno-informacyjna w ramach obchodów 40-lecia Bieszczadzkiego Parku Narodowego była realizowana od lipca do grudnia br. Miała na celu przybliżenie społe-

czeństwu walorów przyrodniczych i kulturowych Parku oraz popularyzowanie działań prowadzonych przez Park w celu ochrony najcenniejszych przyrodniczo obszarów w skali regionu i kraju. Akcja została objęta patronatem honorowym przez Marszałka województwa podkarpackiego oraz patronatem medialnym przez Telewizję Polską S.A. Oddział w Rzeszowie. Jej realizacja była możliwa dzięki dotacji Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Rzeszowie. Akcja składała się z 4 etapów zróżnicowanych pod względem formy i treści, co umożliwiło zaangażowanie różnych grup odbiorców. W ramach akcji odbyły się liczne imprezy edukacyjne, w których uczestniczyło ok. 500 osób.

Materiały promocyjne

W 2013 r. Bieszczadzki Park Narodowy wydał również drobne materiały promocyjne. Wśród nich znalazły się koszulki bawełniane z nadrukiem „40 lat ochrony przyrody w BdPN”, kubki termiczne i płócienné torby z nadrukiem oraz plakat poświęcony Międzynarodowemu Rezerwatowi Biosfery „Karpaty Wschodnie”.

Działalność edukacyjna Ośrodka Naukowo-Dydaktycznego BdPN

Muzeum Przyrodnicze w Ośrodku Naukowo-Dydaktycznym w Ustrzykach Dolnych w 2013 r. odwiedziło w 2013 r. prawie 19 tys. osób. Pracownicy edukacyjni przeprowadzili na ekspozycjach muzealnych 318 godzinnych lekcji dydaktycznych.

Na szlaki Bieszczadzkiego Parku Narodowego weszło ponad 331 tys. turystów. Największą popularnością cieszyły się Połonina Wetlińska – 80 200 wejść oraz Tarnica – 76 240 wejść, co stanowiło 47% wszystkich wejść do BdPN.

W terenowych zajęciach edukacyjnych na ścieżkach przyrodniczych BdPN wzięło udział 506 osób. W terenowych i kameralnych zajęciach edukacyjnych w ramach prowadzenia Zielonych Szkół (2 x 5 dni) wzię-

ło udział 148 uczniów. W prelekcjach, pokazach diaporam i filmu BdPN w uczestniczyło 860 osób. Łącznie w bezpośrednich działaniach edukacyjnych zrealizowanych przez Bieszczadzki Park Narodowy w 2013 roku wzięło udział 23 619 osób.

Program edukacyjny dla dzieci „Kolorowe rozmowy z mieszkańcami naszej Ziemi”.

W roku 2013 wzięło w nim udział 278 dzieci w wieku 5-6 lat. Przeprowadzono 28 godzin zajęć na ekspozycji muzealnej.

Program edukacyjny dla uczniów szkół podstawowych pt.: „Moje Bieszczady”

W programie w roku szkolnym 2012/2013 uczestniczyło 197 uczniów z 15 szkół, a w roku 2013/2014 uczestniczy 226 dzieci z 20 szkół.

Program nastawiony jest na samodzielną pracę ucznia pod nadzorem nauczyciela, z wykorzystaniem pakietu materiałów dydaktycznych opracowanych i wykonanych w Ośrodku Naukowo-Dydaktycznym BdPN. Uczniowie, na podstawie obserwacji przyrody i otoczenia, wykonują zadania wskazane w zeszytach ćwiczeń, które podzielone są na cztery pory roku.

Uczestnicy programu w nagrodę mają zapewnione bezpłatne zwiedzenie Muzeum Przyrodniczego, bezpłatne wejście na wybraną ścieżkę przyrodniczą w Parku oraz otrzymują wydawnictwa BdPN.

Program edukacyjny dla uczniów gimnazjów „Zachowajmy piękno i walory przyrodnicze Bieszczadów”.

W roku 2013 wzięło w nim udział 199 uczniów z 10 gimnazjów z powiatów bieszczadzkiego, leskiego i sanockiego. Przeprowadzono 72 godziny zajęć kameralnych oraz 16 dni zajęć terenowych, na ścieżkach edukacyjnych Bieszczadzkiego Parku Narodowego.

Program edukacyjny dla uczniów LO pt.: „Człowiek i przyroda”

Od kwietnia do listopada 2013 w zajęciach kameralnych i terenowych, prowadzonych przez pracowników naukowych i edukacyjnych ON-D BdPN uczestniczyło 20 uczniów Zespołu Szkół Licealnych w Ustrzykach Dolnych. Uczniowie w ramach zajęć brali udział między innymi w warsztatach terenowych poświęconych prezentacji wybranych zabiegów

ochronnych stosowanych w Parku oraz sposobom monitorowania skuteczności stosowania procedur. Zajęcia kameralne poświęcone były metodom inwentaryzacji geodezyjnej obiektów przyrodniczych w oparciu o system GPS oraz wykorzystaniu zdjęć lotniczych i satelitarnych do interpretacji zasobów i zjawisk przyrodniczych.